

A Fekete István Mintaprogram bemutatása

Gelencsér Géza

„Mivel minden kölcsönhatásban van és a ma problémái egy olyan víziót igényelnek, amely képes a globális válság minden aspektusát figyelembe venni, javaslom, hogy tekintsük át egy olyan **integrált ökológia** elemeit, amely egyértelmű vonatkozásokkal rendelkezik humán és szociális dimenziókban.” - „Környezeti, gazdasági és társadalmi ökológia” (137)

„Nem két különálló, egy környezeti és egy társadalmi válsággal nézünk szembe, hanem egy olyan összetett válsággal, amely egyaránt környezeti és társadalmi.” (139)

Ferenc pápa enciklikája („Laudato sí”)

„integrált ökológiai” alapkonfliktus:

Intenzív nagyüzemi növénytermesztés hatásai – „TSZ kárlajstrom”:

- a helyi társadalom téves, rossz szemléletmódra nevelése (asszertivitás, vállalkozói szemlélet, környezettudatosság és identitástudat hiánya);
- 90’ után: kisebb birtokméretű gazdálkodók perifériára szorítása („szuboptimális” minősítés, piaci kiszolgáltatottság);
- alacsony termelési / hozzáadott érték, feldolgozottsági fok;
- **függőségek (energia, fehérje) elmélyítése;**
- helyi termelési – fogyasztási rendszerek (REL) elsorvasztása.
- **természeti erőforrások felélése** (talajpusztulás, talajvízszint csökkenés, biodiverzitás degradáció, víz, talaj elszennyezése, rezisztens kártevők és özönnövények elterjesztése);

Ellenálló/megújuló képesség?

Népességmegtartás?

A mintaprogram előzményei: **Koppány Program (2011)**

Kulcsszavak:

klímaváltozás, természeti erőforrás degradáció, mélyszegénység – helyi, **tájszintű alkalmazkodás**, megújuló energia, innováció, közösség, szolidáris gazdaság

Hatások:

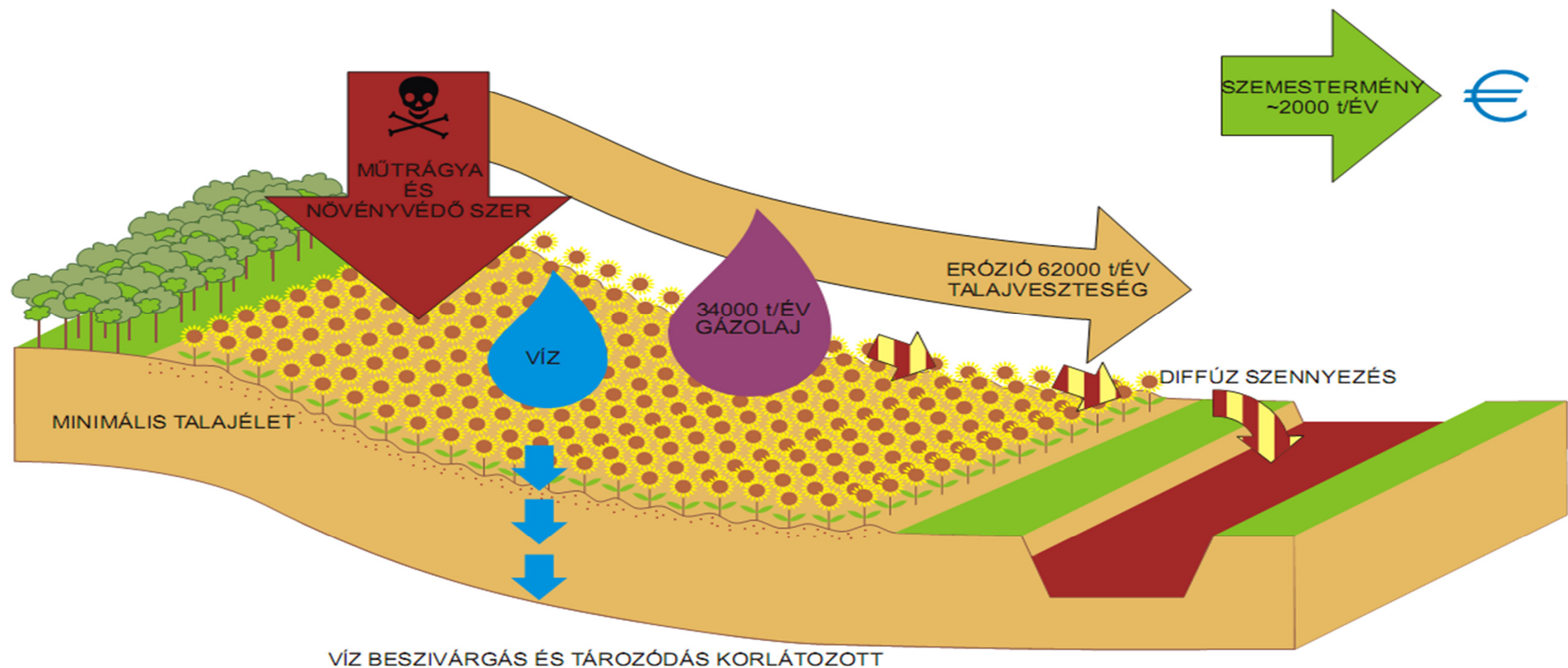
Klíma reziliens tájhasználat;

Helyi megújuló energia termelés;

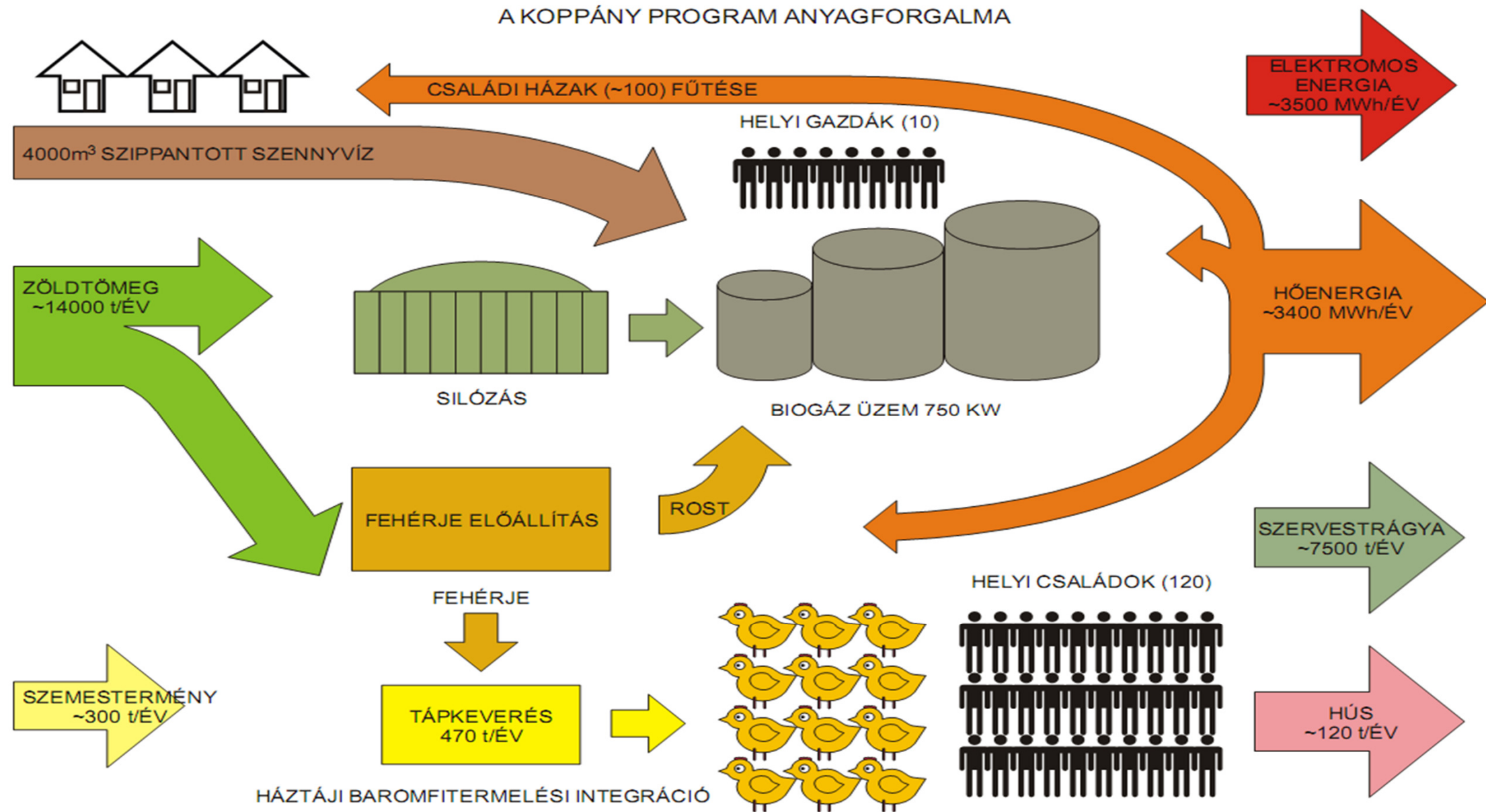
Az állattenyésztés import fehérje függőségének mérséklése;

Helyi gazdaság fejlesztés – háztáji integráció.

400 ha HAGYOMÁNYOS SZÁNTÓFÖLDI GAZDÁLKODÁS FŐBB KÖRNYEZETI HATÁSAI

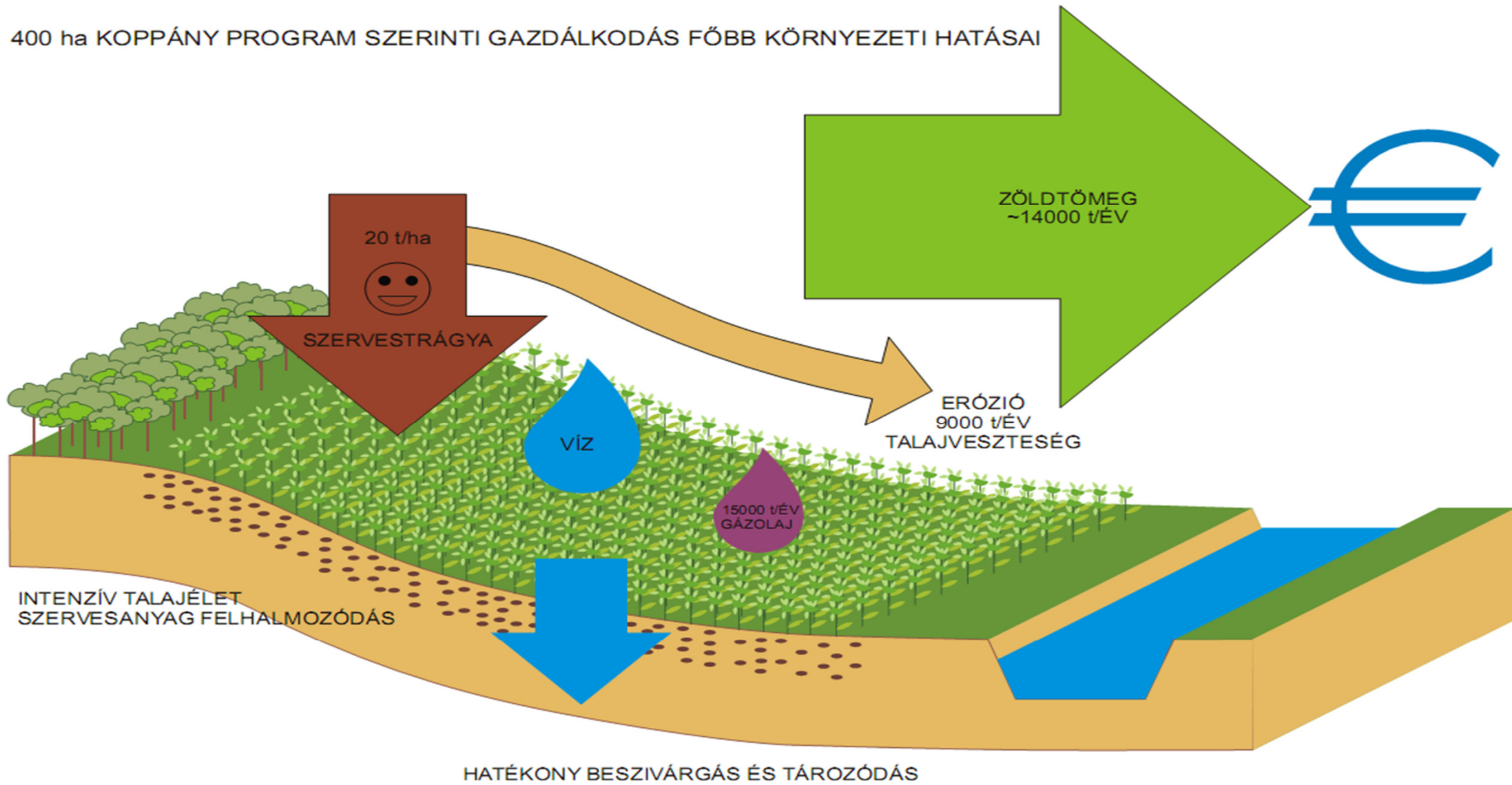

A KOPPÁNY PROGRAM ANYAGFORGALMA

400 ha KOPPÁNY PROGRAM SZERINTI GAZDÁLKODÁS FŐBB KÖRNYEZETI HATÁSAI

„Néhány helyen olyan szervezeteket hoztak létre a megújuló energiaforrások kiaknázására, amelyek helyi önellátást biztosítanak és felesleges energiát értékesítik. Ez az egyszerű példa mutatja, hogy míg a fennálló világrend erőtlennek bizonyul felelősségeinek vállalására, a helyi emberek és csoportjaik valós lépéseket tesznek. Ők képesek nagyobb felelősségérzetet, erősebb közösségtudatot, a mások megóvásának készségét, kreativitást és a termőföld iránti mély szeretetet beleadni.” (179)

Ferenc pápa enciklikája („Laudato sí”)

A Koppány Program egyik tanulsága: nincs szakképzett munkaerő

LEONARDO Innováció Transzfer projekt (2012-2015)

SEE-REUSE projekt

(Strengthening European Education in Renewable Energy for Sustainable Economy)

konzorcium: Völgy Hangja, NAKVI, Somogy TISZK, BFI, ALTIC

Megújuló energetikai szakképzés bevezetése (tananyag átvétel, adaptáció és akkreditáció):

- megújuló energia hasznosítás – épületgépészetre építve
- biomassza energetikai hasznosítás – mg. gépészetre építve
- felnőttképzési formák gazdáknak, önkormányzati szférának

SEE-REUSE

„Az európai megújuló energia oktatás megerősítése a fenntartható gazdaságért”

Könyvek

Fekete István Mintaprogram – „egy térségi válasz”

külső-somogyi fenntartható természeti erőforrás gazdálkodási és biomassza energetikai mintaprogram

KEOP 7.9.0/12/A - Stratégiai tervezés és projekt előkészítés a 2014-2020. tervezési időszakra

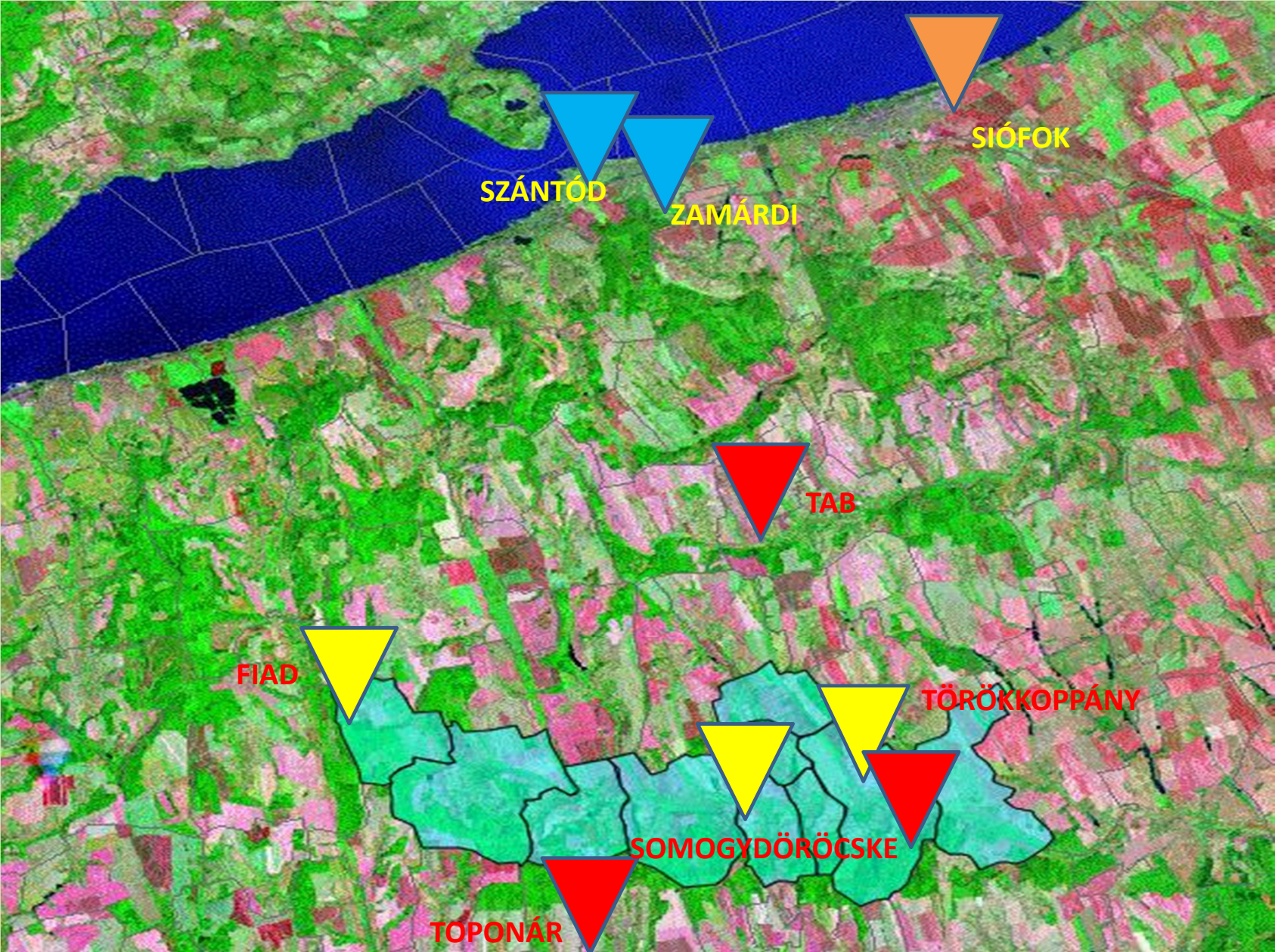
Tartalma: 9 térségi projekt, amelyek bemutatják a fenntartható tájgazdálkodás és a biomassza energetikai hasznosításának ötvözási lehetőségeit

komplex hatások (térség és vidékfejlesztés, agrárfejlesztés, környezetügy, energia):

- helyi klíma reziliencia növelése
(vízvisszatartás, talajerózió mérséklés, biodiverzitás „fejlesztés”)
- helyi gazdaságfejlesztés
(energia, takarmányfehérje előállítás – nagyobb termelési érték / ha, háztáji integráció)

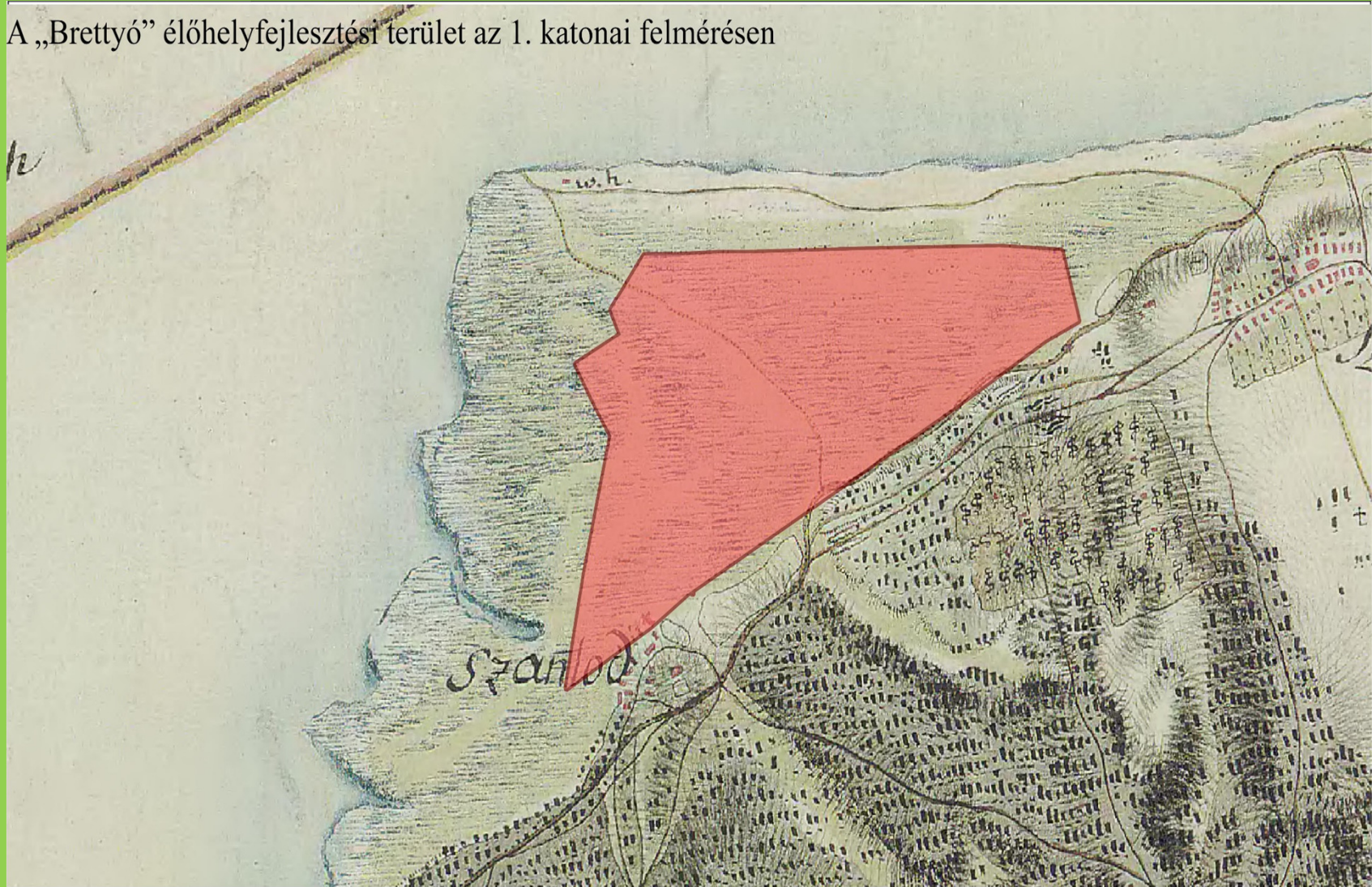
9 projekt

No.	Helyszín	Leírás
1.	Törökkoppány	„KOPPÁNY PROGRAM”: biogáz + fehérje előállítás, háztáji integráció, tájrehabilitáció Innovatív növénykultúrák,
2.	Tab	Biogáz tanüzem (szakképzéshez kapcsolt)
3.	Toponár	Biogáz kísérleti üzem (Kaposvári Egyetem)
4.	Somogydöröcske	Vizes élőhely rehabilitáció (KÉRK, VKI diffúz szennyezés puffersávok – rendszeres biomassza hozam),
5.	Fiad	Vizes élőhely rehabilitáció (Ilel szennyvíz tisztító kibocsátásának pufferzónája – rendszeres biomassza hozam)
6.	Törökkoppány	Vizes élőhely rehabilitáció (VKI diffúz szennyezés puffersávok – rendszeres biomassza hozam)
7.	Zamárdi	Berek rehabilitáció (Tóközi berek, halbölcső, állandó minimális vízszint biztosítása)
8.	Szántód	Berek rehabilitáció (Brettyó) (jelentéktelen konzerváció helyett értékesebb funkció – halbölcső – visszaállítása + turisztikai vonzerő fejlesztés)
9.	Siófok	Biomassza égető fűtőmű tanüzem (szakképzéshez kapcsolt)

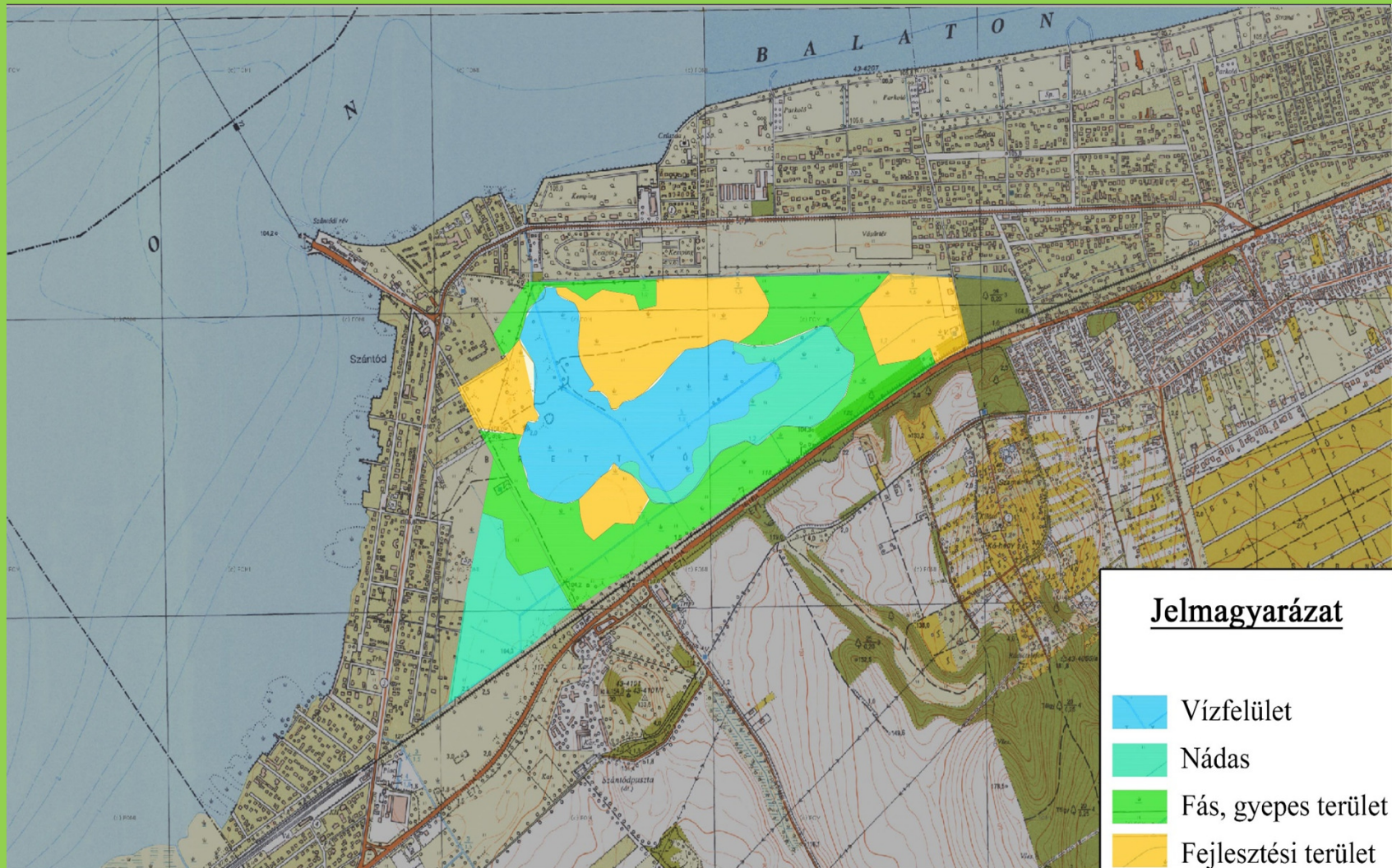
Balatoni berek rehabilitáció - „Brettyó” projekt

A „Brettyó” élőhelyfejlesztési terület az 1. katonai felmérésen

„Brettyó” projekt – tervezett állapot

Fekete István Mintaprogram tervezett eredményei

9 részprojekt engedélyezési tervei

+

2014-2020 egyetemi kutatási programterv (KE)

A tervezett részprojektek OP-kba építése

(pl. Koppány Projekt - megyei TOP)